

Den 29. januar 2003 afgav jeg en endelig rapport vedrørende min inspektion den 11. juni 2002 af Arresthuset i Maribo. I rapporten anmodede jeg om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 1. maj 2003 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 26. februar 2003 med bilag fra arrestinspektøren. Direktoratet gengiver og kommenterer i sin udtalelse det som arresthuset har anført.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2.2. Cellerne

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om eventuelle planer for istandsættelse af dobbeltcellen. Jeg gjorde i den forbindelse opmærksom på at jeg havde noteret mig arresthusets oplysning om at dobbeltcellen normalt er en ”gennemgangscelle”.

Arresthuset har oplyst at istandsættelsen af dobbeltcellen først vil finde sted når belægningssituationen i arresthuset ikke forudsætter brug af cellen over en længere periode.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Med den bemærkning at jeg går ud fra at der vil ske en istandsættelse så snart det er muligt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

For så vidt angår aflukning af indkigshullerne i dørene, gik jeg ud fra at dette nu var sket. Såfremt det ikke var tilfældet, henstillede jeg til arresthuset forsvarligt at aflukke de indkigshuller i dørene der fortsat kunne åbnes. Jeg bad om underretning om hvad der var sket/skete vedrørende aflukning af indkigshullerne.

Arresthuset har oplyst at indkigshullerne nu er lukket med en rustfri stålplade som er skruet på udvendig med skruer der ikke umiddelbart kan afmonteres.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg bad endvidere arresthuset om at oplyse om der generelt ikke er hængt gardiner op, og i givet fald om der havde været overvejelser om at hænge gardiner op.

Arresthuset har oplyst at der af brandmæssige årsager ikke er hængt gardiner op i cellerne, og at der ikke for tiden er overvejelser om at hænge gardiner op.

Direktoratet har oplyst at direktoratet ved telefonisk henvendelse til arresthuset har fået oplyst at arresthuset har drøftet spørgsmålet med arresthusets brandinspektør, og at arresthuset endvidere ikke ønsker gardiner på cellerne af hensyn til mulighederne for at foretage visitation.

Direktoratet har videre oplyst at direktoratet har sendt arresthuset et produktblad for kriminalforsorgens flammehæmmende gardiner. Direktoratet har indskærpet at arresthuset ved opsætning af gardiner bør indkøbe flammehæmmende stoffer.

Direktoratet har endelig udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har til at arresthuset af hensyn til mulighederne for visitation af cellerne ikke ønsker at hænge gardiner op på cellerne.

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvilke muligheder indsatte der (f.eks. under arbejde i cellerne) generes af sollys, har for at afhjælpe dette problem.

Endelig bad jeg under dette punkt arresthuset oplyse nærmere om planerne om at få lagt varmt vand ind og om planerne om udskiftning af faldstammer.

Arresthuset har oplyst at der på grund af den økonomiske situation ikke er afsat midler til udskiftning af faldstammer og indlægning af varmt vand på cellerne i 2003.

Direktoratet har oplyst at der i 2003 er givet en særbevilling på 36.500 kr. til at udbedre kloakproblemerne. Direktoratet har ikke modtaget nogen ansøgning om udskiftning af faldstammer og indlægning af varmt vand på cellerne. Hvis direktoratet modtager ansøgning herom, vil den blive behandlet og prioriteret mellem de øvrige vedligeholdelsesprojekter direktoratet har.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.1. Besøgsrum

Jeg anmodede arresthuset om at overveje hvordan besøgslokalet kunne gøres mere hyggeligt. Jeg bad desuden arresthuset om at overveje at sætte et skab op i besøgsrummet blandt andet til lagener og kondomer. Jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst at der er indkøbt nye gardiner der opsættes snarest. Herudover er der hængt et maleri op, og der er sat et skab op (til kondomer mv.)

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Af hygiejniske (og sundhedsmæssige) grunde anbefalede jeg endvidere at arresthuset fjernede håndklædet og håndsæben, hvis der var en sådan, og erstattede dette/denne med henholdsvis papirhåndklæder eller en håndklæderulle og flydende sæbe. Jeg bad arresthuset om at orientere mig om hvad min anbefaling giver anledning til.

Arresthuset har den 24. februar 2003 telefonisk til direktoratet oplyst at der er truffet beslutning om at anskaffe papirhåndklæder og flydende sæbe til besøgsrummet.

Direktoratet har henvist til en henstilling som direktoratet efterfølgende – den 26. marts 2003 – har udsendt til alle kriminalforsorgens institutioner, om at udskifte håndsæbe med flydende sæbe og håndklæder med engangshåndklæder og håndklæderuller. Direktoratet har bemærket at direktoratet herefter forventer at arresthuset snarest efterlever henstillingen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.2. Opholds- og fritidsrum

Jeg bad arresthuset om at oplyse om eventuelle planer for istandsættelse/maling af opholds- og fritidsrummet, herunder nærmere oplysning om arresthusets planer om at fjerne den væg der skiller lokalet i to dele.

Arresthuset har oplyst at der ikke i 2003 er afsat midler til istandsættelse af opholds- og fritidsrum, herunder fjernelse af væg. Arresthuset tilstræber at få rummet malet i 2003 når der er indsatte som kan udføre dette arbejde.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har samtidig oplyst at arresthuset telefonisk har oplyst at mange af arresthusets indsatte ikke magter at udføre et malerarbejde. Af hensyn til arresthusets økonomi vil arresthuset afvente at en indsat kan udføre dette arbejde.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at rummet vil blive istandsat så snart der er mulighed for det.

Ad punkt 2.3.3. Skolestue og bibliotek

Jeg noterede mig at arresthusets personale jævnligt rydder op i bøgerne i biblioteksreolen, men bad dog arresthuset overveje at opstille en ekstra reol til bøgerne og underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst at der nu er ryddet op i reolen hvorfor der for tiden kun er behov for en reol. Såfremt der senere opstår behov for to reoler, vil der blive indkøbt en reol mere.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede desuden arresthuset om at oplyse om der er indgået en skriftlig aftale med det lokale bibliotek om udskiftning af bogsamlingen.

Jeg henstillede endvidere til arresthuset at indhente et bogkatalog.

Endelig bad jeg arresthuset om oplysning om udenlandske indsattes adgang til bøger på fremmedsprog, jf. straffuldbyrdelseslovens § 58, stk. 3.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har anmodet arrestforvareren om at foranledige at der udarbejdes en lokal biblioteksaftale mellem arresthuset og det lokale bibliotek, hvoraf bl.a. bogdepotets størrelse og udskiftningshyppigheden vil fremgå.

Direktoratet har videre oplyst at bogkataloger nu kun findes i elektronisk form. Dette indebærer at indsatte kun kan søge specielle bogtitler ved henvendelse til personalet der via arresthusets pc, kan være behjælpelig med en bogtitel. Såfremt indsatte har ønsker om bøger på fremmedsprog, kan arresthuset bestille sådanne.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder arresthuset om at orientere mig om den aftale der indgås med biblioteket.

Ad punkt 2.3.4. Motionsrum

Under den afsluttende samtale henledte jeg arresthusets opmærksomhed på at der bør være en skriftlig instruktion i brugen af multimaskinen i motionsrummet. Såfremt en sådan vejledning ikke som følge heraf allerede var opsat i kondirummet, men arresthuset var i besiddelse af en vejledning til multimaskinen eller kunne skaffe den, henstillede jeg til arresthuset nu at sætte vejledningen op. Jeg bemærkede i den forbindelse at der efter min opfattelse bør være en skriftlig vejledning i rummet uanset at der er personale der kan instruere i brugen af maskinen. Jeg bad arresthuset om at underrette mig når/hvis vejledningen er sat op.

Arresthuset har oplyst at leverandøren af multimaskinen for tiden undersøger muligheden for at skaffe en instruktion til maskinen, men at det ifølge leverandøren er forbundet med vanskeligheder at fremskaffe instruktionen.

Direktoratet vil afvente leverandørens tilbagemelding til arresthuset og herefter orientere mig om resultatet.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at direktoratet vil orientere mig når leverandøren har meldt tilbage.

Jeg er i øvrigt bekendt med at direktoratet den 26. marts 2003 har udsendt en henstilling til samtlige kriminalforsorgens institutioner om at sikre at der er opsat en skriftlig vejledning i brug af redskaberne i institutionernes kondirum.

Ad punkt 2.3.6. Toilet og bad

Jeg henstillede til arresthuset at reparere udsugningsapparatet i bade- og toiletrummet på 1. sal. Udsugningsapparatet var defekt på tidspunktet for inspektionen. Jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Direktoratet har oplyst at udsugningsapparatet er repareret.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om eventuelle planer for istandsættelse af toilet- og baderum. I tilslutning hertil bad jeg desuden arresthuset om at overveje en forbedring af ventilationen i toilet- og baderummene og underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst at der som følge af budgetbesparelser ikke på nuværende tidspunkt er en endelig afklaring af hvornår arbejdet kan begyndes. Arresthuset er opmærksom på problemet, men som følge af det store pres på arresten og den deraf følgende høje belægning kan det for tiden ikke siges, hvornår toilet og badefaciliteter kan lukkes af for at blive istandsat.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da arresthuset ikke har nævnt noget om overvejelser med hensyn til forbedring af ventilationen, beder jeg arresthuset om at oplyse om dette

har været overvejet. Jeg beder i den forbindelse arresthuset om at oplyse om forbedring af ventilationen behøver at afvente den øvrige istandsættelse af rummene.

Jeg anbefalede arresthuset at fjerne stofhåndklæderne og håndsæberne, hvis der var sådanne, og erstatte disse med henholdsvis papirhåndklæder eller en håndklæderulle og flydende sæbe. Jeg bad arresthuset om at orientere mig om hvad min anbefaling gav anledning til.

Arresthuset har oplyst at håndklæderne er fjernet, og at de indsatte selv medbringer håndklæder og sæbe.

Direktoratet har henvist til det under pkt. 2.3.1. anførte om direktoratets henstilling af 26. marts 2003.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.7. Køkkenfaciliteter

Jeg bad arresthuset om at overveje på ny at stille et bord (og stole) op i køkkenet således at de indsatte kan spise den mad der er tilberedt i køkkenet. Jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst at der nu er sat bord og stole op til de indsatte i køkkenet. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.8. Gårdtursarealer

Jeg henstillede til arresthuset at overveje at friske gårdtursarealet op, eventuelt ved udsmykning af væggene og ved at sætte blomsterkummer eller lignende op. Jeg bad om underretning om resultatet af arresthusets overvejelser. Jeg nævnte i den forbindelse at der også kan være behov for større omhu i forbindelse med rengøringen af arealerne.

Arresthuset har oplyst at der som følge af lysforholdene ikke vil blive sat blomsterkummer op. Der er for tiden ikke overvejelser om udsmykning af væggene.

Direktoratet har telefonisk foreslået arresthuset at vælge planter der kan tåle en vokseplads i skygge. Arresthuset har i den forbindelse tilføjet at den primære årsag til at arresthuset ikke ønsker blomsterkummer på gårdtursarealet er at det vil vanskeliggøre visitationen af området. Arresthuset er endvidere bekymret for at det vil blive vanskeligere at vedligeholde gårdtursarealet, hvis arresthuset maler de gråpudsede vægge. Efter arresthusets opfattelse vil de indsatte være mere tilbøjelige til at lave graffiti og skrive på væggene hvis de bliver malede.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Det er stadig min opfattelse at gårdtursarealet trænger til at blive frisket op. Umiddelbart har jeg svært ved at se hvorfor de indsatte skulle være mere tilbøjelige til at lave graffiti hvis væggene bliver udsmykket med et vægmaleri eller lignende. Jeg går ud fra at arresthuset i forbindelse med kommende vedligeholdelses- og istandsættelsesarbejder vil overveje spørgsmålet om udsmykning på ny. På denne baggrund foretager jeg mig efter omstændighederne ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.3.12. Lager

Jeg anmodede om oplysning om resultatet af arresthusets overvejelser mht. en anden anvendelse af lagerrummet.

Arresthuset har oplyst at lagerrummet fortsat vil blive benyttet til lager og opbevaringsrum i forbindelse med arbejdsdrift for regionens arresthuse.

Direktoratet har oplyst at det er nødvendigt for kriminalforsorgen at råde over dette lager til brug for arbejdsdriften i regionens arresthuse. Der er anskaffet en truck til lageret. Trucken vil gøre det muligt at der herfra vil kunne foretages større forsendelser af varer.

På grund af den almindelige afmatning og på grund af ansættelse af en ny regionsværkmester der ikke har fast kontor i Arresthuset i Maribo, har der midlertidigt været en ringere udnyttelse af lageret. Det er nu aftalt at den nye regionsværkmester blandt andet får til opgave at varetage driften af det fælles lager.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.1. Arbejde

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om den nuværende arbejdsmæssige situation, herunder om arresthuset fik/ville få den under inspektionen nævnte større arbejdsopgave med pakning af affaldsposer til stomiposer.

Arresthuset har oplyst at arbejdssituationen generelt ikke er tilfredsstillende, og at arresthuset ikke fik den nævnte større arbejdsopgave.

Direktoratet har bekræftet at det blandt andet på grund af den almindelige afmatning har været vanskeligt for kriminalforsorgen at skaffe nye egnede arbejdsopgaver til arresthusene. Kriminalforsorgen afsætter sine varer i konkurrence med blandt andet amtslige og kommunale revalideringscentre og er endvidere udsat for at opgaver flyttes til udlandet.

Kriminalforsorgen er forpligtet til at lave en priskalkulation der ikke påfører danske virksomheder urimelig konkurrence. Det vil derfor til tider være billigere for virksomhederne at få opgaverne udført i lande hvor omkostningerne ikke er så høje.

Direktoratet har videre oplyst at der for tiden arbejdes med at give arresthusene et bedre markedsføringsgrundlag. Indledningsvis er der til regionsværkmestrene udarbejdet en skabelon til et brev til mulige kunder. Direktoratet har vedlagt kopi af skabelonen der kan printes med logo i farver.

Direktoratet har endelig oplyst at det på en temadag for regionsværkmestrene i oktober 2003 i Arresthuset i Ålborg vil blive drøftet hvilke tiltag der i øvrigt kan iværksættes med hensyn til markedsføring af arresthusenes mulighed for at varetage forskellige arbejdsopgaver.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om arbejdet med en bedre markedsføring. Idet jeg går ud fra at arresthuset og regionsværkmesteren fortsat gør hvad de/han kan for at skaffe arbejde til arresthuset, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg anmodede desuden arresthuset om at oplyse hvad overvejelserne vedrørende en udvidelse af fællesskabsmulighederne som kompensation for manglen på arbejde var resulteret i.

Arresthuset har oplyst at tiden til fællesskab er udvidet med ca. tre timer om eftermiddagen hvis der ikke er arbejde til de indsatte. (Ifølge arresthusets reviderede husorden af 28. september 2002 er der i denne situation fællesskab mellem klokken 13 og 15).

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.3. Undervisning

Jeg bad arresthuset om at oplyse i hvilket omfang der oprettes handleplaner hvori der indgår uddannelsesplaner.

Jeg bad desuden arresthuset om at oplyse nærmere om undervisning af isolerede indsatte og udlændinge.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

” ...

Direktoratet kan oplyse, at der ikke oprettes handleplaner for varetægtsarrestanter i arresthuset, da cirkulære af 29. juni 2001 om udarbejdelse af planer for straffuldbyrdelse og tiden efter løsladelse (handleplanscirkulæret) ikke omfatter varetægtsarrestanter. Arresthuset har oplyst, at man er opmærksom på cirkulære af 17. juni 1987 om oprettelse af uddannelsesplaner med henblik på undervisning og uddannelse under udståelse af fængselsstraf m.v. Arresthusets lærer fremskaffer og udleverer det nødvendige materiale og brochurer til indsatte, som ønsker undervisning, ligesom arresthusets personale gennem kontaktpersonordningen støtter og hjælper de indsatte.

Direktoratet kan oplyse, at indholdet i cirkulære af 17. juni 1987 om oprettelse af uddannelsesplaner med henblik på undervisning og uddannelse under udståelse af fængselsstraf m.v. i det væsentlige er erstattet af cirkulære af 29. juni 2001 om udarbejdelse af planer for straffuldbyrdelse og tiden efter løsladelsen (handleplanscirkulæret). Direktoratet overvejer fortsat at ændre eller ophæve cirkulæret af 17. juni 1987.

Isolerede indsatte kan modtage undervisning, hvis de ønsker det. Udlændinge, der kan ”noget” engelsk, har ligeledes mulighed for at modtage undervisning, hvorimod andre udlændinge ikke umiddelbart kan modtage undervisning. Direktoratet er underrettet om, at hovedparten af udlændingene i Arresthuset i Maribo er ”grænseoverløbere” og kun sidder i arresten i meget kort tid.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4. Lægebetjening mv.

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse hvad der sker med restmedicin.

Arresthuset har oplyst at den afleveres til apoteket. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede desuden arresthuset om oplysning om hvem der har adgang til lægejournalerne, og om hvorvidt der var udfærdiget en skriftlig aftale mellem arresthuslægen og arresthuset hvori arresthuslægen angiver retningslinjer for journaladgangen.

Arresthuset har oplyst at det tjenstegørende personale har adgang til lægejournalerne, men at der ikke foreligger nogen skriftlig aftale med arresthusets læge om adgangen til lægejournalerne.

Direktoratet har oplyst at direktoratet den 4. april 2003 telefonisk har anmodet arrestforvareren om at foranledige at en sådan aftale bliver udfærdiget.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at en sådan aftale er eller snarest vil blive udfærdiget.

Ad punkt 6.1. Forplejning

Jeg anmodede arresthuset om en udtalelse om hvorvidt det vil være muligt for de indsatte indimellem at få rugbrød med kerner og groft toastbrød. Dette efterlyste en indsat som jeg talte med under inspektionen.

Arresthuset har oplyst at de indsatte siden 2001 hver dag har haft mulighed for at få rugbrød med kerner og groft toastbrød.

Direktoratet har anført følgende:

” ...

Af retningslinier til cirkulære om forplejning af indsatte fremgår det, at der for så vidt angår rugbrød skal serveres mørkt, fuldkorns- eller lyst rugbrød. For så vidt angår lyst brød skal der serveres fransk- eller grovbrød.

Da arresthuset har opfyldt, hvad der øjensynlig har været et ønske hos de indsatte, tager direktoratet arresthusets oplysninger til efterretning.”

Jeg har noteret mig at det er muligt – og også før inspektionen var muligt – for de indsatte at få rugbrød med kerner og groft toastbrød hver dag. Jeg går ud fra at det stilles frem ved hvert måltid sammen med maden og det øvrige brød, så de indsatte har mulighed for at vælge mellem de forskellige brødsorter.

Ad punkt 6.4. Vaskemaskine og køleskabe mv.

Da det fremgik af husordenen at privat tøj vaskes på eget ansvar, og da direktoratet i forbindelse med direktoratets inspektion af Arresthuset i Haderslev gjorde dette arresthus opmærksom på at arresthuset ikke kan fraskrive sig ansvaret for gangmandens ansvarspådragende fejl, henstillede jeg til arresthuset at ændre husordenen på dette punkt og underrette mig når det var sket.

Arresthuset har oplyst at husordenen snarest vil blive rettet på dette punkt, og at punktet forventes fjernet.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysning om at husordenen bliver ændret på dette punkt. Direktoratet har samtidig bemærket at direktoratet fortsat ikke finder at arresthuset kan fraskrive sig ansvaret for gangmandens eventuelle ansvarspådragende fejl i forbindelse med vask af de indsattes private tøj. Direktoratet har ingen bemærkninger til om punktet fjernes eller omformuleres.

Jeg tager det oplyste til efterretning og går ud fra at punktet nu er eller snarest vil blive fjernet eller omformuleret.

Ad punkt 6.5. Fællesskab

Jeg anmodede arresthuset om en udtalelse om et ønske som en indsat jeg talte med, havde fremsat om at de indsatte kan få tilladelse til i fritiden ved cellefællesskab at være tre i stedet for to.

Arresthuset har oplyst at arresthuset har vurderet at det af sikkerhedsmæssige årsager ikke er forsvarligt at der i forbindelse med cellefællesskab er flere end to indsatte i en celle.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og har ingen bemærkninger hertil.

Jeg bad om at blive underrettet om direktoratets godkendelse af Arresthuset i Maribos retningslinjer for fællesskab når direktoratet havde afsluttet sin samlede gennemgang af arresthusenes fællesskabsregler. Endvidere bad jeg om at modtage kopi af de endelige retningslinjer for Arresthuset i Maribo.

Direktoratet har oplyst at det fortsat ikke har været muligt at færdiggøre gennemgangen og godkendelsen af arresthusenes fællesskabsregler. Direktoratet vil orientere mig om sagens status i begyndelsen af september 2003.

Jeg afventer direktoratets orientering.

Ad punkt 6.6. De indsattes kontakt med omverdenen, herunder besøg og telefonsamtaler

Jeg bad arresthuset oplyse om der var fastsat lokale regler om den praktiske gennemførelse af de indsattes ret til at føre telefonsamtaler, jf. bemyndigelsen hertil i telefonbekendtgørelsens § 4, stk. 2. I bekræftende fald bad jeg om at modtage et eksemplar af disse regler.

Arresthuset har oplyst at der ikke foreligger lokale regler for de indsattes ret til at føre telefonsamtaler, og at de indsatte foretager telefonopkald efter aftale med det tjenestegørende personale.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.7. Talsmandsordning

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om de indsatte nu ved opslag eller lignende orienteres om muligheden for at etablere en talsmandsordning.

Jeg bad desuden arresthuset om at oplyse hvorvidt der efter inspektionen var fastsat nærmere regler for gennemførelse af de indsattes medindflydelse, jf. talsmandsbekendtgørelsens § 8, stk. 1. Hvis dette ikke var tilfældet, henstillede jeg til arresthuset at fastsætte sådanne regler, og jeg bad om underretning når dette var sket.

Arresthuset har oplyst at de indsatte har mulighed for at etablere talsmandsordning og at de bliver orienteret herom via husordenen (af 28. september 2002).

Direktoratet har anført følgende:

” ...

Det fremgår af husordenen, at de indsatte har mulighed for at etablere en talsmandsordning, og at personalet kan kontaktes for nærmere information. Endvidere fremgår det, at såfremt indsatte har nogle klager/ønsker over forholdene i arresten, kan disse afleveres skriftligt til personalet, hvorefter klagen/ønsket vil blive behandlet.

Det fremgår af § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 369 af 17. maj 2001 om gennemførelsen af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, at institutionens leder fastsætter nærmere regler om gennemførelsen af de indsattes medindflydelse. Det fremgår endvidere, at der skal fastsættes regler om antallet af talsmænd, hvor ofte der afholdes valg af talsmænd, om en eventuel fælles talsmand vælges af alle de indsatte eller af talsmændene, proceduren for valg af talsmænd og eventuelt fælles talsmand samt om kontrollen med disse valg, hvor ofte der normalt skal ske drøftelser mellem institutionen og talsmændene, og om talsmændenes drøftelser skal foregå med institutionens ledelse eller med de medarbejdere, der har ansvaret for de indsattes forhold på afdelinger (afdelingsafsnit), værksteder og undervisningshold.

Da det i husordenen anførte alene er en orientering til de indsatte om muligheden for at etablere en talsmandsordning, er kravene i bekendtgørelsens § 8 ikke opfyldt. Direktoratet vil tilkendegive dette over for arresthuset og anmode om, at der fastsættes nærmere regler i medfør af § 8.”

Jeg har noteret mig det oplyste om beder om at blive orienteret når arresthuset har fastsat regler efter talsmandsbekendtgørelsens § 8.

Ad punkt 6.8. Avishold

Jeg bad arresthuset oplyse om de indsatte nu har adgang til gratis avis – ud over lokalavisen.

Arresthuset har oplyst at de indsatte daglig har adgang til gratis avis ud over lokalaviser.

Direktoratet har oplyst at arresthuset den 24. marts 2003 telefonisk har oplyst over for direktoratet at arresthuset abonnerer på B.T. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede arresthuset om oplysning om andelen af udlændinge i arresthuset i 2002 (evt. 2001 hvis tallet for 2002 endnu ikke kunne gøres op). Jeg anmodede også om oplysning om hvorvidt det anførte – i rapporten om direktoratets tilkendegivelser i forbindelse med tidligere inspektioner med hensyn til udenlandske indsatte adgang til aviser på deres eget sprog – gav arresthuset anledning til en anden praksis vedrørende aviser til udenlandske indsatte.

Arresthuset har oplyst at arresthuset ikke fører statistik over indsatte herkomst, og derfor ikke kan oplyse om andelen af udenlandske indsatte. Arresthuset har endvidere oplyst at hovedparten af de udenlandske indsatte indbringes af grænsepolitiet og i gennemsnit tilbringer 1-3 dage i arresten. Arresthuset har desuden oplyst at det ikke er muligt at skaffe udenlandske aviser i lokalområdet.

Direktoratet har oplyst at direktoratet den 24. marts 2003 kontaktede arresthuset med henblik på at drøfte muligheden for at arresthuset indgår en ordning med det lokale bibliotek om at få leveret udenlandske aviser på mindst to af hovedsprogene engelsk, fransk eller tysk. Arresthuset oplyste at dette havde været forsøgt, men ikke var muligt da biblioteket alene havde en tysk lokalavis.

Direktoratet har videre oplyst at andelen af udenlandske indsatte i Arresthuset i Maribo i 2002 var 30%, og at 19,5% af de indsatte i arresthuset var indsat i henhold til udlændingeloven.

Direktoratet har endelig anført at direktoratet finder at udenlandske indsatte i arresthuset – uanset at størstedelen er indsatte i henhold til udlændingeloven, og at de derfor opholder sig i arresthuset i relativt kort tid – bør have adgang til udenlandske aviser på mindst to af hovedsprogene engelsk, tysk eller fransk. Direktoratet har derfor anbefalet arresthuset at tage kontakt til andre nærliggende biblioteker med henblik på at indgå en ordning hvor arresthuset modtager f.eks. ugegamle udenlandske aviser. Arresthuset er anmodet om at orientere direktoratet om resultatet af disse henvendelser.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om underretning når direktoratet har modtaget underretning fra arresthuset om resultatet af arresthusets henvendelser til andre biblioteker.

Ad punkt 6.12. El-artikler mv.

Hvis det anførte i arresthusets husorden om at de indsatte ikke må medtage ”andre mindre eller større el-artikler”, skulle forstås således at alle (øvrige) el-artikler er omfattet, herunder f.eks. en elektrisk barbermaskine, bad jeg arresthuset om at oplyse nærmere om hvorfor forholdene i arresthuset ikke tillader udlevering heraf.

Hvis det ikke skulle forstås som omfattende alle (øvrige) el-artikler, anmodede jeg arresthuset om at præcisere hvad mindre og større el-artikler omfatter.

Jeg bad desuden arresthuset om at oplyse om arresthuset – ud over de i husordenen angivne begrænsninger for hvad de indsatte må medtage – havde fastsat nærmere regler efter bekendtgørelsens § 3. I bekræftende fald bad jeg arresthuset om at sende mig et eksemplar af disse regler.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

” ...

Arresthuset har den 24. marts 2003 telefonisk oplyst over for direktoratet, at de indsatte ikke må medtage nogen former for el-artikler. Arresthuset oplyser, at årsagen til denne praksis er faren for indsmugling, især i de perioder, hvor arresthuset huser negativt stærke indsatte, og at personalet ikke har tilstrækkelige ressourcer til at visitere fx barbermaskiner, el-tandbørster mv.

Arresthuset oplyser endvidere, at de tidligere har haft en ordning, hvor de indsatte kunne medbringe egne elektriske effekter mod betaling for visitation. Visitationen tog imidlertid ofte mere end 14 dage, hvilket de indsatte var utilfredse med. For så vidt angår elektriske artikler, som tv- og radioforretninger ikke vil visitere, som f.eks. barbermaskiner og el-tandbørster, har arresthuset af ressource- og tidsmæssige grunde nægtet udlevering af disse genstande.

De indsatte har mulighed for at leje fjernsyn, radio med cd-afspiller, playstations og låne en hårtrimmer af arresthuset. Lejeordningerne fremgår for tiden ikke af husordenen, men arresthuset oplyser, at husordenen for tiden er under revision for så vidt angår blandt andet dette punkt.

Arresthuset har ikke fastsat nærmere regler efter genstandsbekendtgørelsens § 3.

Det fremgår af genstandsbekendtgørelsens § 3, at institutionens leder fastsætter nærmere regler om udlevering af indsattes egne genstande. Det fremgår endvidere af vejledningen til genstandsbekendtgørelsen, pkt. 8, at institutionens leder ifølge bekendtgørelsens § 3, skal fastsætte nærmere regler for udlevering af indsattes egne genstande på baggrund af de i vejledningens pkt. 1 nævnte hensyn.

Arresthusets leder har derfor en forpligtelse til at fastsætte nærmere regler om udlevering af indsattes egne genstande. Direktoratet har derfor henstillet, at arresthuset udarbejder sådanne regler jf. genstandsvejledningens punkt 8. Arresthuset bør endvidere ændre husordenens pkt. om effekter, således at det tydeligt fremgår, at de indsatte ikke må medtage elektriske artikler, som tv- og radioforretninger ikke vil visitere, som f.eks. barbermaskiner og el-tandbørster.

Direktoratet kan i øvrigt henholde sig til det af arresthuset oplyste, og vil afvente kopi af den reviderede husorden samt reglerne om udlevering af indsattes egne genstande, når dette foreligger.”

Jeg har noteret mig det oplyste og beder direktoratet om at orientere mig når direktoratet har modtaget underretning fra arresthuset om de regler der fastsættes.

Ad punkt 6.13. Information af indsatte

Da jeg forud for inspektionen modtog et opdateret spørgeskema hvoraf det fremgik at en engelsk version af husordenen var under udarbejdelse, anmodede jeg arresthuset om at oplyse om husordenen nu var oversat til engelsk og eventuelt til andre sprog.

Jeg bad desuden arresthuset om at sende mig en kopi eller et eksemplar af den mappe som det under inspektionen blev oplyst at der findes på hver celle.

Arresthuset har oplyst at husordenen er ved at blive oversat til engelsk og tysk.

Arresthuset har endvidere oplyst at den mappe der ligger på hver celle, indeholder direktoratets vejledninger for henholdsvis varetægtsarrestanter og afsonere, arresthusets husorden og vejledning om anvendelse af renevæske. Indholdet af mappen er sendt til min orientering

Direktoratet har henholdt sig til det af arresthuset oplyste og har oplyst at direktoratet har anmodet arresthuset om at sende en kopi af husordenen på henholdsvis engelsk og tysk når den er blevet oversat. Direktoratet vil herefter sende en kopi til mig til orientering.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at jeg vil modtaget kopier af oversættelserne af husordenen når de foreligger.

Jeg bad om arresthusets bemærkninger til et forslag fra den indsatte som jeg talte med under inspektionen, om at en repræsentant blandt de indsatte kunne orientere de nyankomne om faciliteterne i arresthuset.

Arresthuset har oplyst at gangmanden ofte orienterer nye indsatte om husets faciliteter.

Direktoratet har henholdt sig til det af arresthuset oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.2.1. Forhørsclleanbringelse

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse hvorvidt det på tidspunktet for forhørsclleanbringelsen i en konkret sag hvor den indsatte efter det afholdte forhør blev frifundet (nr. 267), blev lagt til grund at den indsatte ville få en disciplinærstraf i form af strafcelle.

Jeg bad endvidere for denne sags vedkommende og for den anden sag hvor forholdet fandt sted samme dag som i sagen med nr. 267 og forhør blev afholdt samme dag som i denne sag, arresthuset om at oplyse hvilke(n) undersøgelse(r) der nødvendiggjorde en forhørsceanbringelse i sagerne, jf. betingelsen herom i straffuldbyrdelseslovens § 71, stk. 1. Jeg bad endvidere om oplysning om hvorvidt disse undersøgelser nødvendiggjorde at de indsatte var forhørsceanbragt frem til forhøret. Jeg bemærkede at jeg var opmærksom på at forholdet fandt sted på en lørdag.

Arresthuset har oplyst at det ikke fremgår af rapporten i sagen med nr. 267 at forholdet forventedes at medføre disciplinærstraf i form af strafcelle. Der var to implicerede indsatte der ikke ville vedkende sig kendskab til fund af piller. Begge de indsatte blev herefter anbragt i forhørsceelle. Der blev ikke foretaget yderligere undersøgelser, men anbringelsen blev anset for nødvendig for at de implicerede ikke skulle have mulighed for at tale sammen inden afhøring.

Direktoratet har anført følgende:

” ...

Direktoratet mener ikke, det kan kritiseres, at der skete anbringelse i forhørsceelle indtil forhøret om mandagen. Direktoratet har lagt vægt på

- at den af de indsatte der blev fundet skyldig i besiddelsen, rent faktisk blev ikendt strafcelle i 3 dage, som efter direktoratets opfattelse ikke kan antages at være i strid med praksis, og
- at det, henset til at der var to implicerede, ikke kan kritiseres, at arresthuset har henvist til ’kollusionsfaren’ i perioden indtil afhøring fandt sted.”

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg har ingen bemærkninger til at der på grund af kollusionsfare skete forhørsceanbringelse af begge de indsatte, og at det af samme grund skete frem til tidspunktet for afholdelse af forhøret.

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvem der i de to konkrete sager traf afgørelse om forhørsceanbringelse. Såfremt afgørelsen var truffet af en anden end arrestforvareren, bad jeg desuden arresthuset om at oplyse om, og i givet fald hvornår, der er sket underretning af arrestforvareren. Jeg bad endvidere om en udtalelse om overholdelsen af bekendtgørelsens § 3, stk. 3, i sagerne. Hvis der forelå notater vedrørende disse spørgsmål, bad jeg om kopi heraf.

Arresthuset har oplyst at beslutningen om anbringelse i forhørscele i de to sager blev truffet (lørdag) af det tjenestegørende personale. Arrestforvareren blev først underrettet den efterfølgende mandag. Arresthuset beklager at reglen i disciplinærstrafbekendtgørelsen § 3, stk. 3, ikke er overholdt. Arresthuset har samtidig oplyst at personalet efterfølgende er indskærpet reglerne for forhørsceanbringelse.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at reglerne i disciplinærstrafbekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3, ikke er overholdt, og at direktoratet har noteret sig at reglerne om anbringelse i forhørscele er indskærpet over for personalet. Direktoratet har meddelt arresthuset dette.

Jeg er enig i at det er beklageligt at reglerne i disciplinærstrafbekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3, ikke blev overholdt i sagerne. Også jeg har noteret mig arresthusets indskærpelse over for personalet.

Ad punkt 8.2.4. Partshøring mv.

I det bødeforlæg der var anvendt i den ene sag der var behandlet efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6, var anvendt formuleringen at der til de indsatte udleveredes en kopi af ”denne afgørelse”. Jeg henstillede til arresthuset enten at ændre blanketten så det udtrykkeligt fremgår at der er tale om en afgørelse som arresthuset agter at træffe, eller at anvende den blanket/det paradigma som jeg fra min inspektion af Arresthuset i Hille-rød er bekendt med findes i Klientsystemet.

Arresthuset har telefonisk den 14. april 2003 til direktoratet oplyst at den nævnte blanket ikke længere anvendes idet arresthuset nu bruger blanketten i Klientsystemets forhørsdel. Direktoratet har ingen bemærkninger hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Til orientering for arresthuset oplyste jeg at jeg i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Sønderborg havde anmodet direktoratet om en udtalelse vedrørende klagefrist i sager vedrørende varetægtsarrestanter, og at jeg indtil svar herpå forelå fra direktoratet, ikke foretog mig videre vedrørende orientering om klagefrist i forhørssag 251 der vedrørte en varetægtsarrestant.

Direktoratet har i sagen vedrørende inspektion af Arresthuset i Sønderborg udtalt at direktoratet er enig med mig i at der ikke gælder nogen klagefrist i relation til varetægtsarrestanter.

Det er således beklageligt at arresthusets klagevejledning i sagen med forhør nr. 251 har omfattet oplysning om klagefrist.

Ad punkt 8.2.9. Strafadmåling

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse nærmere om arresthusets praksis vedrørende ikendelse af betinget eller ubetinget strafcelle.

Arresthuset har oplyst følgende:

”...

Ved fund af redskaber fremstillet med henblik på indtagelse og rygning af stoffer gives betinget strafcelle, såfremt der ikke er fundet tilhørende stoffer. Ubetinget strafcelle gives ved fund af såvel redskaber som stoffer hertil.”

Direktoratet har bemærket at:

” ...

direktoratet har forstået arresthusets svar således at adgangen til når strafcelle er forskyldt, at gøre denne betinget anvendes medmindre overtrædelsens karakter gør en ubetinget straf påkrævet, f.eks. (som udgangspunkt) når der samtidig foreligger overtrædelse både af

- straffelovgivningen ved besiddelse af euforiserende stoffer i arresthuset og
- genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2, ved besiddelse af genstande som kan benyttes i forbindelse med misbrug af euforiserende stoffer”.

Direktoratet har herefter udtalt at direktoratet ikke har bemærkninger til denne praksis.

Jeg har noteret mig det oplyste. Heller ikke jeg har bemærkninger til denne praksis.

Ad punkt 8.2.12. Konfiskation

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse hvad der i de sager hvor der er sket inddragelse af ulovlige effekter, var sket med disse effekter.

Arresthuset har oplyst at der ”som hovedregel” sker konfiskation i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 73 og destruktion, jf. konfiskationscirkulærets § 1, stk. 1. På telefonisk forespørgsel fra direktoratet har arresthuset oplyst at svaret skal forstås sådan at det er denne fremgangsmåde der er anvendt i de nævnte tilfælde. Arresthuset her ligeledes telefonisk til direktoratet oplyst at arresthuset er opmærksom på at reglen i straffuldbyrdelseslovens § 73 kun omfatter afsonere.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at der ikke i de omhandlede sager er gjort notat om den trufne afgørelse om konfiskation. Direktoratet har meddelt arresthuset dette.

I de to forhørsager skete der inddragelse af piller, jf. pkt. 8.1. Der var i begge tilfælde tale om varetægtsarrestanter hvor straffuldbyrdelseslovens § 73 som nævnt ikke gælder.

Det er derfor beklageligt at der er sket konfiskation efter straffuldbyrdelseslovens § 73. Da jeg har noteret mig at arresthuset er opmærksom på at denne regel kun gælder for afsonere, foretager jeg mig ikke mere – ud over at bemærke at jeg går ud fra at arresthuset er opmærksom på fremgangsmåden ved fund af ulovlige genstande hos varetægtsarrestanter, jf. gengivelsen heraf i rapporten s. 74-75.

I alle de øvrige sager som jeg modtog, jf. pkt. 8.2.8., er der tale om afsonere.

Jeg er enig i at det er beklageligt at der ikke i disse sager er gjort notat om den trufne afgørelse om konfiskation. Jeg har noteret mig at direktoratet har meddelt arresthuset sin opfattelse.

Selv om direktoratet ikke i sin udtalelse har sondret mellem de to (forhørs)sager vedrørende varetægtsarrestanter og de øvrige sager vedrørende afsonere, går jeg ud fra at direktoratets kritik af arresthuset for manglende notat om ”konfiskationen” også omfatter de to sager om varetægtsarrestanter. Jeg er enig i at der også i disse tilfælde burde være gjort notat om hvad der var sket med de inddragne genstande.

Ad punkt 8.2.13.   Kompetence

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om der er fastsat interne instrukser, jf. arrestinspektørens retningslinjer af 26. juli 2001 for Arresthuset i Maribo vedrørende kompetenceforhold i forbindelse med reglerne i straffuldbyrdelsesloven og de administrative regler i medfør af loven. Heri er det bl.a. anført at arrestforvareren fastsætter de fornødne interne instrukser om det tjenestegørende personales kompetence som ifølge retningslinjerne omfatter alle konkrete afgørelser der efter straffuldbyrdelsesloven og de tilknyttede bekendtgørelser kan træffes af ”institutionen”.

Arresthuset har oplyst at der ikke er fastsat interne instrukser vedrørende udmøntning af straffuldbyrðelsesloven.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Med den bemærkning at jeg på baggrund af det oplyste må forstå arrestinspektørens retningslinjer sådan at arrestforvareren kun skal fastsætte instrukser hvis de anses for "fornødne", jf. det anførte herom i retningslinjerne, og at arrestforvareren endnu ikke har fundet sådanne instrukser fornødne, har jeg noteret mig det oplyste.

Jeg bad desuden om at få oplyst hvilket tilsyn institutionens leder fører med disciplinærområdet.

Arresthuset har oplyst at det kun er arrestforvareren og overvagtmasteren der kan behandle disciplinærsager. Såfremt overvagtmasteren i arrestforvarerens fravær træffer en disciplinærafgørelse, underrettes arrestforvareren herom snarest derefter.

Arrestforvareren har supplerende den 14. april 2003 til direktoratet oplyst at vanskelige eller tvivlsomme sager forelægges telefonisk for arrestinspektøren inden der træffes afgørelse.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset at det herudover forudsættes at institutionens leder fører et løbende tilsyn med disciplinærområdet, f.eks. i form af jævnlige møder med arresthuset.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at arrestinspektøren fremover vil føre et løbende tilsyn med (bl.a.) disciplinærområdet, f.eks. ved jævnlige møder med arresthuset.

9. Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de oplysninger som jeg har bedt om under pkt. 2.2., 2.3.3., 2.3.6. og 6.7. tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen. Jeg afventer i øvrigt underretning fra direktoratet vedrørende punkterne 2.3.4., 6.5., 6.8. og 6.12.

10. Underretning

Denne rapport sendes til arresthuset, Politimesteren i Nakskov, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lennart Frandsen
Inspektionschef